Nro 15.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Költ Bétsben Augustusnak 19-dik napján 1794. esztendöben.

Hadi Történetek.

E' mostan folyó hólnapnak 6-ik napján arról tudósittya *Koburg* herczeg *Fouroni* kvartélyából a' Fels. udvari hadi Kancelláriát, hogy mivel a' *Tongern* alatt táborozó Franziák éjjel nappal nyúghatatlankodtattak, 's ingerlettek *Kray* Generál Májornak *Mastricht* elött állott külsö vigyázatait: engedelmet adott a' nevezett Generálnak arra, hogy három különös colonnéban támadja meg az ellenségnek ellene ki küldetett oszállyait. — Az e' végre ki választatott colonnek *Aug.* 4 dik napját követett éjjel ki indúltak tábor helyeikröl. A' középsö és leg gyengébb, *Ferdi-*

nánd fő hertzeg huſzár regementéből való fő Strázsamesternek *Béganyinak* vezérlése alatt *Herderen* felé marsirozott, az ellenséget fel lármázta, és a' parantsolat ſzerént, viſſza engedte magát nyomattatni, a' melly ſzempillantásban a' két másik colonne éggyik jobbra *Boros* Generál Májor, a' másik balra *Dévay* Generál Májor vezérlések alatt bé vágtak az ellenségnek két óldalába, 's olly zűrzavarba éjtették a' Frantzia lovasságot, hogy egyſzeriben hátat vetvén futottak a' merre futhattak. Utánnok eredvén vitéz magyar huſzárjaink, egéſz a' *Tongeri* sántzig üzték a' meg félemlett ellenséget, 200-nál többet le vagdaltak közülök, 136 embert, és 200 lovat pedig el fogtak. A' le vágatott Frantziák közt 3 tiſzt, az el fogattatott és meg sebesitettek közt pedig 5 Strázsamester, 's 5 káplár találtattak. Réſzünkröl, *Kray* Generál Májor rövid tudósitása ſzerént 3 ember esett el, 10 kapott sebet. Valamint máſſzor, úgy ezen tsatában is igen vitézi módon viselték magokat a' *Ferdinánd* fő hertzeg huſzár regementének két divisiójі *Béganyi* és *Kovács* fő Strázsamesterek vezérlések alatt. — Ezeken kivűl még a' Csáſzár könnyű ſzerű, Latour dragonyos, és Blankenstein huſzár regementeinek felsőbb és alsóbb rangú tiſztyeit, söt még a' köz embereket is nagyon ditsiri *Kray* Generál Májor. Nevezetessen azt irja Ferdinánd huſzár regementéből való Strázsamesterről *Kralowánskiról*, hogy ez mind mostan, mind más alkalmatosságokban mutatott vitéz tettei által, érdemeſsé tette magát az arany jutalmaztató pénzre.

Tsak hamar e' történet után két, söt három ezer gyalogokból, és ezer lovassokból álló Frantziaság ment *Nauendorf* és *Kollovrát* Generáloknak külső vigyázatai ellen, a' kik hoſzſzasan tüzeltek egymás ellen.

Albert Saxóniai Kir. hertzeg azt irja *Aug.* 10-dik napján *Schwezingi* fő kvártélyából, hogy *Moreau* Fr. Generál vezérlése alatt 40 ezer Fran-

tzia támadta meg az elött harmad nappal *Böllingen* alatt táborozott seregeinket, 's azon tanyát hoſſzasan tartott viaskodása után el is foglalta, a' honnan *Kaysers-Esch* alá vonta magát *Blankenstein* Cs. K. Generál. — Ugyan akkor a' Pruſzſzusokra is rajtok mentek, 's velek hoſſzasan tsatáztak, holott 5 Fr. tiſztet, és 80 köz embert fogtak el a' Pruſſzus vitézek. *Möllendorf* Feldmarsal *Aug.* 7 ik napján *Rüchel* Generál Májort küldötte 9 batalion gyalogsággal, 's 10 escadron lovassággal a' *Mosel* jobb partyának védelmezésére, maga következett napon egéſz ármádiájával marsnak indúlván *Kalreuth* Generál Lájtinántot *Stumphenthurm* alá menni parantsolta.

Más hadi Környüllállások.

Koburg hertzeg, *Mastricht* városának fő kórmányozójához *Fridrik* Hassiai hertzeghez küldött levelében azt adja nékie tudtára, hogy a' *Maas* vizének partyát mind addig fogja védelmezni, valameddig nagyobb erö és a' kéntelenség nem fogják ötet annak el hagyására kénſzeriteni. E' végre *Rüremondtól* fogva *Lüttichig* fogja a' védelmezö cordont vonni, ö maga *Fouronban* kvártélyozni, *Kray* Generál Major 6 batalion gyalogsággal, 6 compánia könnyü sereggel, 2 escadron könnyü ſzerü lovasokkal és két escadron huſzárral a' *Maas* vizének bal partyán vigyázni, 's mindenkor kéſzen lenni a' nevezett Hassus Fejedelemnek dispositióira, avagy rendeléseire. — Gróf *Klerfait* *Rüremondban* fekſzik a' kórmánya alatt lévö corpussal, a' honnan *Düsseldorfba* ment által az *Austriai Belgyiomi* kórmány-ſzék. — Gróf *Latour* még most is a' *Lüttichi* Carthusianusok klastroma alatt táborozik. A' *Luxenburgi* és *Limburgi* hertzegségekböl igen sok tábori eleség vitetett a' Cs. K. ármádiának ſzámára.

Eggy *Aquisgranumi* magános levél azt irja a' *Maas* mellett táborozó Austriai Armádiáról:

„ Lehetetlen vólna az Austriacusoknak jobb tábor helyet válaſztani, mint válaſztottak a' *Maas* vize mellett, és hanemha egyſzersmind két óldalról, és két helyen támadandják öket meg a' Frantziák, ki nem mozdithattyák eggy könnyen helyekröl. Két helyen pedig egyſzersmind meg nem támadhattyák, mivel igy két nagy ármádiát kellene ellenek vinni, nem vihetnek pedig, mivel sok embert kellett nékiek *Austriai Belgyiomnak* fedezésére hátra hagyni. Hogyha pedig történetböl hátrább nyomattatnának az Austriacusok, ezen esetre immár ollyatén rendelések vagynak tétettetve, hogy 6 óra el forgása alatt az egéſz ármádia ſzép rendel *Jüllichbe* húzhattya magát, 's igy oſztán a' *Maas* és *Rajna* közt fekvö tartományon minden tartóztatás nélkül által mehetne az ellenség. „

Hervéböl 5 dik Aug. Még most is *Lüttich* birtokában vagynak a' Frantziák, és sok hadi sattzolásokat viſznek végbe. Valamit kaphatnak, ſzarvas marhát, lovat, eleséget, mind *Givetbe* takarittyák, melly miatt már is nagy drágaság vagyon azon környéken. Most veſzik magokat a' lakosok éſzre, hogy ſzerentsétlenségekre vagynak nékiek a' respublicánusok.

Aquisgranumból 5 dik Aug. Két nagy batteriát kéſzitettek a' Frantziák a' *Lüttichi* kastély óldala mellett, mellyekröl keménnyen is kezdettek a' *Maas* vizén túl táborozó Austriacusokra ágyúzni; hanem, a' miólta világossan meg izente nékiek Gr. *Latour*, hogy ha meg nem ſzünnek a' tüzeléstöl, ö is el kezdi a' kemény ágyúzást, 's az egéſz várost eggy rakásra lövöldözteti. — Ahozképest arra kérték öket a' lakosok, hogy mennyenek ki közzülök, kedvezzenek hajlékaiknak, melly kéréseket nemtsak bé nem tellyesitettek; söt valami ſzemeknek 's ſzájoknak tettzik, ſzekerekre rakják, 's küldik Fr. Orſzágba, azt is, a' mit töllök veſznek, nem kéſz, hanem papiros pénzel fizetik meg — a' ki ezt el nem veſzi, keménnyen meg büntetik.

A' *Maas* vidékéröl illyetén magános tudósitás közöltetett velünk: „Úgy láttzik, nem nagy kedve van a' Frantziáknak a' *Maas* vizén való által menetelre, nem is könnyen vihetnék azt végbe. Allig megy itten táborozó ármádiájok 40 vagy 45 ezer emberre. Egész erejeket Hollándia ellen forditották, és már meg lehetös elömenetelt is tettek abban, mivel *Sluys* várát kemény ostrom által el vették, a' melly alkalmatossággal eggy külső erösséget védelmezö, 's magát fel adni nem akaró Hollandus regementet, mind eggy lábig öszve vagdalták. Ezen alkalmatossággal a' Hollándiai Flandriának *Sluysnek* által ellenbe fekvö nevezetes szigetét *Cadsant* is el vették. Egy más Fr. corpus a' Hollándiai Brabantziában bé ütvén, *Brédát* és *Herzogenbuscht* ostrom alá rekesztették, 's ott akarnak Hollándiának szívébe bé nyomúlni. Mindazáltal nagy bizodalommal vagynak a' Batavusok a' Prusszus király iránt, a' ki is, a' mint *Hágából* irják, 30 ezer embert küld a' *Frigyes Belgyiomnak*, és maga *Geldriai* örökségeinek ellenség ellen való védelmezésére. *Löwen* körül igen kevés Fr. seregek találtatnak. A' körmeik közt lévö Belgyiomi városokban a' kalmár portékát, a' falukon pedig a' gabonát és marhát el veszik, 's Frantzia Országba küldik. — *Aug.* 7 dik napján hadi tanáts gyüllés tartatott *Koburg* hertzegnél minden ott lévö Cs. K. Generálisoknak jelenléteiekben, mellyben, a' mint hallatik *Lüttich*, és az ott lévö Frantziák iránt vólt a' tanátskozás és végzés.

Manheimból iratik, hogy igen sok Frantziák gyüllenek *Trier* környékén öszve, és hogy parantsolatot küldött a' Párisi Convent a' *Moseli* ármádiának vezérjeihez, hogy akármennyiben telylyen, foglallyák el azt; söt eggy hozzánk által szökött Fr. adjutáns azt beszéllette, hogy 80 ezer ember rendeltetett ki ezen fel tett tzélnak el követésére. Ahozképest mind *Melas* Cs. K., mind *Köhler* és *Kalkreuth* Prusszus Generálok *Trier* városának óltalmazására küldettek; söt önnön ma

ga *Möllendorf* Feldmarsal is oda indúlt a' kórmánya alatt lévö Prussziis hadi seregekkel. — De *August.* 8 dik napján dél után el foglalták, hanem ismét ki üzettettek onnan.

Kolóniából éppen most érkezett levelek beszéllik, hogy a' Cs. K. seregek oda hagyták a' *Maas* vizét, 's *Aquisgranum* alatt szállottak táborba.

Frantzia Ország.

Oda van *Robertspierre*, ez a' Frantzia nemzetnek triposa, oda *Couthon*, *Henriot*, *Lebas*, és ezeknek több czimborás társaik. Ö bennek is bé tellyesede amaz evangéliomi igasság: *a' minémü mértékkel ti másnak mértek, ollyannal fognak mások tinéktek vissza mérni.* A' mint *Biland Varenne*, *Tallien*, és mások *Jul.* 27 dik napján tartatott Convent Gyüllésében beszéllettek, ö akarta a' Conventnek józanabban gondolkozó, és hazájokhoz buzgóbb tagjait a' más világra küldeni, hogy annál könnyebben végre hajthassa a' czélt, mellyre már régtöl fogva törekedett alattomban, 's ugyan ez okon öszve szövetkezett a' *Párisi* Nemzeti Gárdának fö kórmányozójával *Henriottal*, ennek segédjével *Lavale* Generállal, és a' *Párisi* polgári elöjáró Gyülekezetnek hatalmasabb tagjaival. E' mellett azzal is vádoltatott, hogy ö a' Fr. respublicának ellenségeivel titkon czimborázott; hogy dictátorságra vágyódott; hogy ismét fel akarta a' régi igazgatásnak formáját állitani; hogy mindent a' maga tettzése szerént akart mivelni; hogy sem a' Közönséges Jóra, sem a' közönséges bátorságra ügyelö Commissióknak szavait meg nem halgatta, velek szüntelen ellenkezett, e' miatt darab idötöl fogva igen ritkán jelent meg a' Köz. Jóra ügyelö Commissiónak gyülléseiben. Meg fogattatása után a' Convent palotájának ajtaja eleibe akarta magát vittetni, és ott vagy magát óltalmazni, vagy talám tzim-

borás társait ki nyilatkoztatni, de *Thuriótnak* ezen meg jegyzésére, hogy a' tyrannusnak teste, akár hol légyen az, mindenütt meg mérgesiti a' helyet, bé nem botsáttatott. Azt jegyzik meg a' közönséges levelek, hogy soha, miólta a' Fr. revolutió és a' gvillotine fenn áll, annyi nép nem vólt jelen, mint *Robertspiernek* meg ölettetésekor. Férfi, aſzſzony, kitsiny nagy, gazdag ſzegény, ifjú öreg, eggy ſzóval, a' kit tsak lábai birtak, ki ment ennek a' Fr. nemzet vólt nagy bálványának utólsó ſzemlélésére és motskolására, ſzüntelen ezt kiáltván utánna: *Veſſzen el ez a' tyrannus! vigye ördög ezt a' tyrannust! a' gvillotinre a' tyrannust! éllyen a' Frantzia respublica! éllyen a' Nemzeti Convent!*

Már is azt tudakozzák egymástól e' világ dolgainak folyamattyát nyúghatatlan ſzemekkel és elmékkel követö Politicusok: Hát ugyanEurópának javára é, vagy inkább kárára leſzen *Roberspiernek* esete? Sokan közzűlök igy, mások amúgy gondolkodnak. Többen örvendenek *Roberspiernek* illy tragicus esetén mint nem, azzal biztatván magokat, hogy az ö halála után egéſz Európának jelenvaló dolga meg fog fordúlni; hogy valósággal contrerevolutiónak kelletik Frantzia Orſzágban következni, többen lévén ottan ollyanok, a' kik *Roberspiert* ſzerették, imádták, és a' Frantzia respublica bóldogsága fundamentomának lenni állitották, mint nem, a' melly illyeténképen következhetö zürzavarnak zavaros vizében haſzonnal lehet a' ſzövettséges hatalmasságoknak haláſzni. — Ellenben találtatnak ollyanak is nem kevesen, a' kik fájlallyák, ennek a' fortélyos embernek ideje korán való halálát, azt mondván, hogy ö eggy darab idötöl fogva meg változtatta elöbbi gondolkozásának módját, és titkon azon munkálódott, hogy az elöbbi igazgatásnak formáját hazájába bé vivén, tellyesithesse a' ſzövetséges hatalmasságoknak kivánságát. — Utóllyára találtatnak még ollyanok is, a' kik különös politicának tulajdonittyák *Roberspiere* halálát.

Illy sok és külömböző értelemben vagynak Európának kannagyártó politicusai ennek a' Fr. nemzet nagy bálványának halálárol. Mellyik találta légyen el közzülök az igazat, a' jövendő idó fogja ki nyilatkoztatni. Jegyezzük meg, ha tettzik, hogy magában gondoltatván, nem vólt *Roberspiere* a' leg nagyobb állat Frantzia Orszáagban, és ő nem annyira méllységes politicája, mint inkább vakmerő bátorsága, és fortélyossága által tette magát hiressé. — *Seyes* a' Fr. respublicának mostani oszlopa, vólt a' Frantzia constitutiónak első ki koholója, ő készitette, pallérozta, és rakosgatta öszve ennek a' nagy alkotmánynak kerekeit titkon cabinétjában, annakutánna *Roberspieré* inditotta azt el, 's *Barrere* prédikállotta ki, úgy hogy *Seyes* abbást órás miveshez, *Roberspiért* az óra lántzának fel vonójához, *Barreret* pedig annak verőjéhez lehet hasonlitani.

Azt tudakozhatná töllem valaki, mi az oka, hogy *Barreré*, a' ki ennekelötte leg jobb, leg meg hittebb barátttya, és szájja vólt *Roberspierneh*, életben maradt? *Juliusnak* közepétöl fogva két részre oszlott a' *Párisi Convent*, 's mind a' kettö titkon egymás veszedelmére igyekezett. *Billand de Varenne*, *Bourdon*, *Oise*, és *Collot d' Herbois* eggy átallyában nem szenvedhették tovább a' *Roberspiere* fel fuvalkodságát, és uralkodásra való vágyódasát, azt is tapasztalták sok jelekböl, és titkon el fogott levelekböl, hogy ö éggyet értett a' Fr. respublicának ellenségeivel, és hogy gonosz feltételének végbe vitele végett a' *Párisi* nemzeti Gárdának fő vezérjével *Henriottal* szüntelen éggyütt súgott bugott. — Egyedül *Barrere* vólt még közben, és ő sem éggyik, sem másik részre nem akart hajlani, mind addig, mig *Biland de Varenne*, tulajdon *Robertspieré* leveleiböl meg mutatta vólna nékie, hogy öt is el akarja öltani. Ekkor *Barrere* is fel gerjedvén *Roberspiere* ellen, amazok mellé állott, 's velek éggyütt tyrannismussal vádolta elöbbi titkos barátttyát *Roberspiert*.

Lengyel Ország.

Opalinból, a' Prussziai királynak fő kvártélyából iratik *Jul.* 25 dik napján, hogy már oda meg ment a' nehéz ártilléria, és hogy következett napon este felé *Wohlához*, harmadik nap pedig *Warsóvia* alá mentenek a' Prusszus seregek, olly fel tétellel, hogy vagy meg támadják a' szabad mezön *Kosciuskó* Generált, vagy mingyárt kemény ostrom alá vessék a' nevezett várast. — Gr. *Tauenzien* Prusszus Obester, a' királynál lett néhány napi múlatása után *Pétersburgba* útazott Gr. *Golz* Generál Májornak követségben való fel váltására. — A' *Warsóvia* és külsö Országok közt bé zároltatott posta út, ismét fel nyittatott a' Prussziai király engedeméböl.

Thorunumból ezt irják *Jul.* 26 dik napján: Déli Prussziá felöl egészlen bé záratott *Warsóvia*; a' Prussziai fö ármádia és a' *Schönfeld* Generál corpusa közt lévö éggyességet akadályoztató insurgensek tovább üzettek. A' nevezett Generál által ment a' *Narew* vizén *Zokroczim* és *Searz* nevü helységek közt, el futottak a' Lengyelek, 's egész Prágáig, *Warsóviának* Vistulán túl fekvö külsö városáig vonták magokat. *Modolyn* nevü helységnél épittetett sántzaikat és erösségeiket semmivé tették a' Prusszusok.

A' *Wohlai* Prusszus táborból igy ir eggy valaki: *Jul.* 26-ik napjától fogva az egész Prussziai ármádia *Wohla* mellett vagyon, a' fö kvártély pedig egy szomszéd erösségetskébe tétetett által. Az ármádiának bal szárnya, melly eddig a' *Biláni* erdöséghez támaszkodott, a' sereg derekához vonta magát, az Oroszok pedig még most is a' jobb szárnyon feküsznek. — *Jul.* 27. 28. és 29 ik napjain közelebb vitettek a' battériák az ellenség erösségeihez; kétség kivül meg támadjuk hólnap sántzaikat. Azon cordont, melly a' *Lowicznál*, *Skernewiczné*l, és *Ráwánál* lévö ispotályoknak, magazinumoknak, és tábori sütö kementzéknek

fedezésére *Bzuda* háta megett vonatott, *Swerin* Generál Major kórmányozza.

Brodyból, Galliczianak népes és erős városából iratik, hogy múlt *Jul.* 16-dik napján 700 Lengyel lovas katona vágtatván oda, Austriai szolgálatot akartak venni. Néhány minutummal az után 5000 főből álló Oroszok mentek utánnok, 's azt kivánták, a' *Lövehner* regementéből való fő hadnagytól Gr. *Schwindingtöl*, a' ki ott külső strázsán állott, hogy adja kezekbe a' Lengyeleket. E' miatt perpatvar támadván az Oroszok és miéink közt, kardra költ a' dolog, és mind két részről sokan el húllottak. Maga a' nevezett fő hadnagy 10 kozákot vágott le, hanem ő is három lántsa szúrást kapott a' testén. Végtére is kéntelenek vóltak az Oroszok üres kézzel el menni, a' hozzánk által szökött Lengyelek pedig *Lembergbe* kisirtettek. De ezért a' törvénytelenségért elegtételt adott a' *Pétersburgi* udvar.

Német Birodalom.

Koburg hertzeg eggy proclamatiót küldött *Fouroni* fő kvártélyából a' Német nemzethez, mellyben elsöben is a' Cs. K. ármádiának három esztendöktöl fogva tartó nyomorúságos táborozását, nyúghatatlanságát, ellenséggel való véres tsatáit s. a. t. terjeszti szemeik eleibe, annakutánna világosan ki nyilatkoztattya nékiek, hogy hanemha ök is öszve kaptsolándják vele erejeket, hanemha elegendö tábori eleséggel, és minden fegyveres erövel menéndenek segitségére, lehetetlen leszen a' hitel felett számos ellenség dühösségének ellene állani. Nevezetessen arra serkengeti a' *Mosel* és *Rajna* vidékeinek lakosait, fogjanak fegyvert, védelmezzék folyó vizeiket, szoros útjaikat, az ármádia számára eleséget vivö szekereket, hajókat, magazinumokat, hadakozzanak vallások, óltáraik, Császárjok, és aranynál betsesebb szabadtságok mellett, ne engedjék mago-

kat a' Fr. árnyékos ſzabadtságnak és égyenlöségnek maſzlagja által meg réſzegittetni, feleségeiket, és hajadonaikat meg ſzeplösitetni, gyermekeiket annyaiknak emlöiktöl el ragadtatni, eggy ſzóval, mutassák meg, ha valaha, e' jelenvaló veſzedelmes környülállásokban, hogy igaz német vér follyon ereikben. Utollyára arra kötelezi magát és a' kórmánya alatt lévö Cs. K. vitéz hadi seregeket, hogy valameddig karjaikat, és kardjaikat birják, meg nem ſzünnek hazájokat, attyokfiait, nemzeti ſzabadtságokat, jussaikat, uralkodó fejedelmeket, vallásokat, és magokat védelmezni, reménylvén, hogy a' mindenható fel veſzi az igaz üggyet, 's meg fogja vass veſzſzejével annak ellenségeit tsapdosni és rontani. Egyſzersmind azzal biztattya öket, hogy a' Britanniai sereg és flotta öſzve kaptsollya velek erejeket, és mind onnan, t. i. Német Orſzágból, mind az *Austriai Belgyiomból* ki fogják az ellenséget üzni.

A' *Kolóniai* Válaſztó Fejedelem *Aug.* 6 dik napján *Bonni* palotájában költ parantsolattyában azt haggya az alatta lévö egyházi és világi elöjáróknak és tiſztviselöknek, hogy *Koburg* hertzegnek ezen proclamátióját hirdessék ki az alattokvalóknak, terjeſzſzék ſzemeik eleibe a' jelenvaló ſzükséget, veſzedelmes környülállásokat, és Istennek, vallásoknak, hazájoknak, 's fejedelmeknek tartozó kötelességeiket, 's nyúllyanak a' nyakaikon lévö veſzedelemnek el forditására alkalmatos eſzközökhöz. — Ugyan ottan, t. i. a' Kolóniai V. Fejedelemségben lévö árestánsok meg fognak visgáltatni, és a' kik alkalmatosaknak találtatnak a' hadi ſzolgálatra, a' regementek közzé adattatni.

Török Birodalom.

Napkeleten is veſzedelmes forgó ſzéllel fenyegetö felhök kezdik az égnek tiſzta kárpittyát be vonni, még sem igazitatott el az Oroſz és Tö-

rök ministerium közt támadott per. A' *Konstantzinápolyból* jött levelek beszéllik, hogy az Orosz Birodalomban kereskedö kalmárok rész szerént alsó árra botsátották portékáikat, rész szerént le mondottak az Orosz követségnek védelme alatt készült contractusaikról; hogy 3 Orosz fregatta hirtelen oda hagyta a' *Konstantzinápolyi* ki kötö helyet; hogy Török Országnak szélén 140 ezer, 's *Krimiában* 60 ezer Oroszok állanak, és hogy 150 orosz hadakozó hajók járnak fel 's alá a' fekete tengeren. Más részröl a' Török hajó sereg is éjjel nappal való mozdúlásban vagyon, és *Jul.* 27 dik napján indúlt ki a' Török flotta a' *Kapután Basának* vezérlése alatt, de hova, hova nem, e' már nagy titok.

Miben legyen a' dolog, valósággal nem tudjuk, azt mindazáltal bizonyossan hallottuk, hogy a' Fr. respublicának Konstantzinápolyban tartózkodó Agense *Deschorches*, szüntelen azon munkálódik, miként kaphassa a' Törököket az Oroszokkal üstökbe.

Dánia.

A' *Londonban* lakó *Dániai* minister, avagy követ parantsolatot vett Fejedelmétöl és a' *Koppenhágai* ministeriumtól, hogy tudakozza meg a' *Londoni* udvartól, ha esztendö el forgása alatt el vétetett 150 *Dánus* kereskedö hajókat, a' mellyeken lévö portéka 1 millió font sterlingnél is többre megyen, akarja é vagy in natura visszza adni, vagy azoknak árrát interesestöl égyütt meg fizetni, 's ennekutánna békét hagyni az ollyatén kereskedö hajóknak, mellyeken a' tudva lévö contractus szerént semmi contreband, az az, tilalmas portéka nintsen. — Ezen kérdésre ezt a' feleletet vette a' *Dániai* követ, hogy azok a' *Dánus* és *Svécus* kereskedö hajók, mellyek nem égyenesen küldettetnek a' Frantzia ki kötö helyekbe, szabadossan el fognak a' Brittusoktól botsáttatni. — Úgy hallatik, hogy ezen folyó hólnapnak 4 dikén vá-

rattatott a' *Londoni* udvarnak arról adatandó válasza, ha meg fizeti é a' fellyebb emlitett summa pénzt a' Dánusoknak és Svécusoknak, és ha szabadon engedi é a' *Dánus* és *Svécus* kereskedő hajókat Frantzia Országba menni avagy nem? az utólsó esetre, a' contractus ereje szerént a' tromfot tromfal fogják a' *Dánusok* és *Svécusok* viszsza ütni.

Spanyól Ország.

A' Spanyól Országból *Génuába Jul.* 26 dikán érkezett kurir azt a' hirt vitte oda, hogy *Bellegárdnak* ostromlását félbe szakasztották a' Frantziák, a' Spanyólok ellenben el vesztett *Calliuvre* nevü erősségeknek ostromához kezdettek, és hogy ezen végre 6000 embert küldött *Gravina* Generál az ostromló Spanyóloknak segitségekre. Ezt is hozzá teszik, hogy *Langara* Spanyól Admirál egy flottával indúlt ki a' nevezett várnak tengerre fekvő óldaláról való ostromlására.

Erdély Ország.

Magyar Laposról, Belsö Szólnok Vármegyéböl Jul. 14 *dik napján.* — Ezen Tek. Vármegyében fekvő *Retteg* nevü helységben esett *Májusi* vásár alkalmatosságával meg vesz eggy legény eggy lovat, eggy háznál meg köti, és mig maga a' házban eggy kis időt töltött vólna, addig fel ül eggy tólvaj oláh lovára, 's elébb áll rajta. — A' szegény legény tsak hamar észre vévén lovának el lopattatását, fel kap eggy más lóra, utánna indúl, 's midön már annyira el érte vólna a' tolvajt, hogy ennek lehetetlen lett vólna kezétöl meg menekedni, a' gonosz tévö a' *Szamos* vizébe ugratott, úgy gondolkozván, hogy által úsztatván a' túlsó partra, elébb álhat. A' káros eléggé kiáltozott utánna, hogy ne ugorjon a' vizbe, adja vissza a' lovát, semmi bántódása nem leszen; de ama számba se vévén beszédjét, tsak

ugyan belé ugratott a' vizbe. Az alatt oda érvén a' káros is, látta hogy a' lova a' vizbe veſzett, a' tolvajnak pedig, a' ki fuladozván, segitségére hivta a' meg károsittatott gazdát, igy felelt: *Veſſz oda már te is, ha a' lovamat oda ölted*, és e' ſzerént ő is utánna ment lopott lovának.

Nem sokára ez után, a' hozzánk eggy mélföldnire fekvő *Oláh Lapos* helységben, az a' hir támadván, hogy a' tolvajok bé izentek vólna az ott lakó Fiscalis Udvarbiróhoz és több tiſztekhez, hogy rájok fognának menni, az Udvarbíró úr eggyſzeriben hirt adott Tek. *Benkő Jósef* Szolgabíró úrnak, a' következhető gonoſznak meg gátoltatása végett tejendő jó rendelés aránt. Ez az Úr az ide való, és *Domokos* nevű ſzomſzéd magyar helységbeli ſzámos magyar nemeseket (minthogy ezen Oláhos vidékben, ezek a' békességet fenn tartó, nagy réſzben, régenten puskával ſzolgált nemesi ſzabadtsággal biró darabantok) fegyveresen *Oláh Laposra* parantsolván, ott bizonyos háznál tsendességbe, 's vigyázatba rendelte. — Az Udvarbiró úr is gyűjtött vólt az udvarba egynéhány fegyvereseket a' maga keze alatt valókból, és a' segitségül lejendő menetelre az első puska ſzót rendelték. Estére telvén a' dolog, a' helységbeli oláh pap a' faluban járván, azt a' tréfás kérdését hallotta egy nemes embernek, mellyet bizonyos esmerőséhez tett, ha van é pénze? melly kérdést nem tudván a' pap ki, kitől, 's hogy kérdette, azt gondolta, hogy az a' nemes ember eggy legyen a' tolvajok közzűl, meg ijed, és éſz nélkűl jajgatva 's kiábálva futásnak ered, azomban meg láttya, hogy eggy háztól az ő háza felé gyertya világ vitetik, úgy gondolkozott, hogy már az ő házára mennek a' tolvajok. Ezen tehát még jobban meg rettent az oláh pap, 's égyenesen az Udvarbíró úrhoz ſzaladt, a' ki látván őtet illy réműlve, és lutskosan, minthogy futtában a' *Lapos* vizébe is bé esett, és halván ſzájjából, a' már meg félemlett, és leg kissebb dol-

got is nagynak vélő udvarbíró úr, hogy az oláh pap a' tolvajokat benn lenni, söt már a' házát is prédálni mondgya; ki lötte keménnyen töltött fegyverét az ablakon, és tsak egy haj ſzálon múlt el, hogy eggy embert főbe nem lött. Ebből a' következett, hogy a' lesbe állott puskások, a' puska ſzót halván, az udvar felé indúltak, és tsak kevésbe múlt, hogy az udvari strázsákkal öſzve nem puskáztak, tolvajoknak lenni gondolván egymást, az után tudták meg, miben legyen a' dolog. Ebből az a' következés, hogy a' meg ijedésben is nem jó hirtelenkedni. Ekkor ugyan el nem jöttek a' hirelt tolvajok, hanem most, a' közelebb múlt napokban, tsak ugyan *Ó Laposhoz* nem meſzſze *Bautz* nevű bánya helységnek bérczén (minthogy már itt *Máramaros* felől nagy havasok vagynak) a' hol a' ſzenet égetik, két tolvajt meg esmér a' ſzén-égető oláh, vagy inkább oroſz, bé hijja esmerettség ſzine alatt kunyhójába, pálinkával, bórral, itatni kezdi, mig mind kettő alkalmasint meg réſzegedett vólna: ekkor nállok lévő pistolyait ki lötte, mondván, hogy az illy vigasság alkalmatosságával illene löni is, mellyet mindazáltal nem ſzerettek a' tolvajok, több töltés nállok nem lévén. A' ſzén égető tovább is itatta őket, egéſz a' meg réſzegedésig, és midőn mind a' kettő el aludt vólna kunyhójában, hirt adott más embereknek, a' kik elegendő ſzámmal menvén oda, a' deſzka kúnyhót körül fogták, és mind a' két tolvajt meg kaparitották, és le hozták *Ó Laposra* az udvarbíróhoz, ki is három rendbeli kemény vasba veretvén őket, a' most itt vólt Sz. Jánosi vásárkor a' *N. Bányai* pénz verő házhoz küldötte, a' honnan ezen tolvajok a' múlt télen meg ſzententziáztatások után el ſzöktek, a' tömlötzöt ki ásván, és sokakat ki ſzabaditván, a' bértzeken sok gonoſzságot követtek el. Nevezetesen Sz. Várallyai bértzen eggy juháſzt meg foſztottak, öſzve rontották, a' tüzre vetették, onnan tovább menvén több ragadozást is tettek, kik miatt a' múlt télnek leg keményebb

réſzében is *N. Bányától* fogva *Szatthmárig*, az országút úttyán éjel nappal strázsálni kellett a' ſzegény lakosoknak.

Ezen a' mi nem leg ſzelidebb climájú réſzünkön, mi talám leg bóldogabbaknak lenni mondhattyuk magunkat, mivel az idók járásához, és a' climához képest, alkalmatosok a' vetések, fókép a' tavaſziak. — Fű is tsak ugyan hellyel hellyel vagyon, a' marhák legelöje is jó.

Elegyes Tudósitások.

Múlt hólnapnak 15 dikén, egy officialis irást adott bé az Oroſz követ a' *Stokholmi* udvarnak, mellyben azt jelenti, hogy az Oroſz Csáſzárné nem jó ſzemmel nézi *Svéciának* mostani neutralitást; hogy ama hires B. *Arntfeld*, a' ki t. i. öſzve esküdt a' királyi familiának veſzedelméreOroſz védelem alatt vagyon, de hogy ez a' dolog épen semmi sérelmére nem lehet a' *Stockholmi* udvarnak, u. m. a' melly ennekelötte való idökben gyakorta óltalma alá vette, az Oroſz birodalombeli pártosokat. Mitémű következése leſzen e' két uralkodó udvarral egymással való titkos vetélkedésének, meg fogja a' következendö idö mutatni. — A' *Genevai* respublica is meg ízellette a' Fr. mézes málét, de koránt sem az okosabb réſze, hanem a' tudatlan kösség, melly amazok ellen fel kelvén, 800-at közzű'ök hazájokból ki űztek. Az elöjárók közűl 13 an által adattattak a' revolutionalis ſzéknek.

Az éſzaki Fr. ármádiának fö kórmányozója *Pichegrü* Generál, a' mint eggy közönséges level beſzélli 60 Fr. tiſztel éggyütt vasba veretterve vitetett *Párisba*, azzal vádoltatván, hogy ök is réſzesült a' *Roberspier* öſzve esküvésében. Helyette eggy *le Monde* nevű Generál lett fö kórmányozóvá.

D. D. S.